

Landskap: Skåne Upptecknare: Hetty Lönnberg, Malmö
 Härad: ..... Berättare: Frans Holmström
 Socken: Malmö stad Berättarens yrke: f. d. målaremästare
 Uppteckningsår: 1962 Född år 1880 i Limbarna, Skjelle sn.
Ullboi sn Malmö stad

Stads traditioner fr. Malmö. s. 1-4.

Gamla Limhamn sträckte sig till Tegnerskolan. Allt annat var åker. Vid tåget till kalkbrottet var hästar förspända. Framför sprang flaggmannen och viftade med en flagga för att varna. Jag är född i skolhuset i Tegnerskolan. Min far var folkskollärare där. Det var stor inflyttning till Limhamn kring sekelskiftet. Man fick arbete på cementgjuteriet och kalkbrottet. Bakom skolan, vid Tycho Brahegatan och Sveagatan, låg alla fiskarhusen. Det fanns två bröder från Vellinge. Den ene kallades Vellinge-Per och den andre Vellinge-Nils. En handlare hade en far som hette Jens Precis. Han hade butik vid Limhamnsvägen.

Vid Kristihimmelfärdsafton eller Midsommarafton eller någon annan dag känner jag ej till att vi tände några eldar. Jag känner inte till någon slags källdrickning. En backe däremot hette Knutsbacken. Den har varit utgrävd flera gånger. Vid den samlades man ibland. Där är byggt runt om den numera. Jag vet inte vad risning är. Gillen vid Valborg hade man först på senare tid. Men limhamnarna hade det ej. Bara folk som kom flyttandes uppifrån landet firade sådant. Att sätta påskris i vatten har förekommit så länge jag kan minnas. Jag vet ej om man brukade ta in dessa kvistar på palmsöndagen. Seden att äta eller dricka mærg i benen känner jag ej till. Kransgillan, det vet jag ej vad det är. Majsjungning, pingst- och midsommarbrudar känner jag inte till. Hos oss i Limhamn var det aldrig sed att folk klädde sig i blommor och grönt. Då man firade gökotta gick man in till Rönneholmsgården i Malmö. Det gjorde man redan då jag var tjugo år. Man skulle höra göken, sade man. Ofta hade man firat gille innan. Mest i

2
 Hyllie firade man Mikaelsmäss. Det var
 torsdag då , men ingen större marknad. Tjänstefolket brukade visst skifta
 platser just vid Mickelsmäss. Att de hade en ledig vecka då, det vet jag inte.
 vi firade ej alla helgons dag här i Limhamn. Dom som hade råd ^{till Märten} åt gäsk. Andra
 åt sill och potatis eller kanske höns. Folk var i allmänhet fattiga här ute.
 En vanlig arbetare tjänade bara tolv kronor i veckan. Oskarsdagen var ju
 kungens namnsdag. Pungens namnsdag kallade vi den; det var ju avlöningsdag den da
 dagen. Några hade väl adventsstjärnor och adventsljus, men inte i vår familj.
 Den 6 november och den 30 november firades inte alls här ute i Limhamn.
 Lucia är ej ursprunglig, tror jag. Seden kom utifrån, tror jag. Det var lära-
 rimnor som kom uppifrån som införde det. Dom införde också lussekattor.
 Tomasmässan har jag aldrig hört talas om. Man gick in till stan, på julmarknad
 här ute var ~~också~~ bara småböckare. Fru Lundberg, förstås, hade de flesta kunder-
 na , och hon skaffade hem till jul. Julbockar och julkrubbor hade vi ej hemma.
 Julgranen hade vi bomull, ljus och alla slags nationella flaggor. På torget
 fanns ingen julgran. Ibland om jularna satte vi ut fågelkärvar. Det var mest
 frikyrkorna som hade hand om välgörenheten. Dom delade ut stora paket som de
 samlat hop under året. På julen åt man fisk och gröt men ingen skinka. Vi
 rimmade till gröten på julafton, men ordet julhög har jag aldrig hört.
 Som julklappar gav man varandra ~~xxxxxx~~ småsaker. Jag fick färgade blyertsar
 för jag var intresserad av att rita. Julklapparna delades ut på julaftons kväll.
 På julafton och juldagen dansade man kring granen. Gravsmäckning vid julen
 kommer jag inte ihåg. Staffanssjungning vet jag inte vad det är. Vid vår

bjöd man fattiga på fisk och gröt. Man bjöd alla som kom på besök på något för att de ej skulle bära ut julen. På nyårsafton dansade man. Man var vaken till över klockan tolv. Offentliga nyårsvakor kom först i sen tid. Man hade inga förutsägelser på nyårsdagen om det kommande året. Trettondagen firades ej alls. På tjugonda knut blåstes julen ut inne i stan. Då hade man julgransplundring ibland. På kyndelsmässodagen sa man: På kyndelsmäss knuda, skall vintern börja luda. Men man hade ingen marknad då. Man åt inga våfflor på vårfrudagen, Jag tror inte vårfrudagen var den första sommardagen. Om tranor vid vårfrudagen har jag inte hört talas. Man åt fastlagsbullar som var hembakade, men inga andra särskilda maträtter hade man under fastan. Inte fick tjänstefolk och andra ledigt under fettisdagen. Påsken kallades dymmelsvecka. Man åt ägg som var färgade med lökskal. Man trillade äggen med en femöring. Speciellt påskagille hölls ej. Inga barn var utklädda till påskkärringar eller påskgubbar. Under långfredagen skulle man vara speciellt stilla. Valborg firades speciellt på senare år. Då började man med kalas på värdehus. Ibland sjöng skolungdomen på valborgsmässoafton. Första maj var väl mest socialisternas helgdag; annat kan jag inte minnas. På kristihimmelfärdsdag tågade de frikyrkliga från järnvägsstationen till kyrkogrottan. Den var ursprungligen ett kalkbrott. Vid pingst tog man in kvistar och kransar. Några gick till kyrkan, andra till missionshuset. Utflykter under pingsten gjorde vi aldrig. Trefaldighet firades ej. Midsommar firades med dans kring den gemensamma majstången vid Sveagatan. Man dansade vanlig dans och kanske ringdans. Midsommardagen firades ej speciellt.

IV

ACC. N:R M. 16036:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hamnfesten i Limhamn är endast tio till femton år gammal.

Man kallade dop även för att kristna. Man skulle döpa barnet så fort som möjligt. Barnet var klätt i lång klänning och liten mössa. Paddrar förekom. De benämndes gudfar och gudmor. De skulle ge en pres^ent åt barnet efter dopet. Om odöpta barn sade man att de var hede-ningar. Nöddop fick vem som helst förrätta, tror jag.